

specifikace: K řízení o určení neplatnosti odvolání daru, jehož předmětem byl obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným, a o určení platnosti darovací smlouvy o převodu obchodního podílu jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

Ncp 632/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobkyně:

A. P.

zastoupená advokátkou Mgr. Radanou Vítovcovou
sídlem Pod Tržním náměstím 612/6, 390 01 Tábor

proti

žalovanému:

B. A. P.

zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Dubou
sídlem Svornosti 985/8, 150 00 Praha 5

o určení neplatnosti právního jednání a určení platnosti darovací smlouvy,

vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 4 C 258/2021, o určení věcné příslušnosti,

takto:

I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Krajskému soudu v Praze.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou dne 26. 7. 2021 Okresnímu soudu v Benešově (dále jen „předkládající soud“) se žalobkyně domáhá určení, že oznámení žalovaného ze dne 11. 7. 2019 doručené žalobkyni dne 13. 8. 2019 o odvolání daru ze dne 26. 9. 2018 pro nevděk žalobkyně, je neplatné právní jednání a že darovací smlouva uzavřená mezi žalobkyní jako obdarovanou a žalovaným jako dárce dne 26. 9. 2018, jejímž předmětem je bezúplatný převod 51% podílu ve společnosti XY, s.r.o., je platná. V odůvodnění žaloby žalobkyně uvedla, že účastníci uzavřeli dne 26. 9. 2018 darovací smlouvu. Touto darovací smlouvou žalovaný jako dárce převedl 51% obchodní podíl ve společnosti XY, s.r.o., vyjádřený v kladem 51 000 Kč na žalobkyni jako obdarovanou. Žalovaný dne 13. 8. 2019 předal žalobkyni oznámení ze dne 11. 7. 2019 o odvolání daru obchodního podílu ze dne 26. 9. 2018 pro nevděk žalobkyně. Žalobkyně toto jednání považuje za neplatné, a proto se domáhá požadovaných určení.

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému (dále též „nadřízený soud“) podle § 104a odst. 2 poslední věta zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), k rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu s odůvodněním, že se jedná o spor podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., k jehož projednání a rozhodnutí jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.
3. Žalobkyně k postupu předkládajícího soudu uvedla, že mezi účastníky probíhá více řízení. V projednávané věci nejde svým obsahem o kontrakt, jenž by speciálně definoval poměry mezi společníky v obchodní společnosti, či upravoval zvláštním způsobem společnická práva a povinnosti. Spory plynoucí z běžných darovacích smluv spadají do věcné příslušnosti okresních soudů, jakož i posuzování případné platnosti nebo neplatnosti odvolání daru pro nevděk dárce. Ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. neobsahuje výslovně zmínku, že smlouvy, jimiž se převádí podíl společníka, musí být rozhodovány v prvním stupni krajskými soudy. Tato výslovná zmínka byla novelou o. s. ř., provedenou zákonem č. 293/2013 Sb., s účinností k 1. 1. 2014, naopak z § 9 o. s. ř. vypuštěna. Žalobkyně připomněla, že v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4825/2015 se tam uvedený spor týkal úplatného převodu podílu v obchodní společnosti na základě kupní smlouvy a nešlo o bezúplatný převod. Dále dodala, že k úvaze před vyslovením věcné nepříslušnosti bude předmětem posouzení i právní otázka, jež spočívá na hodnocení osobního vztahu mezi účastníky sporu - manžely, a posouzení vzájemného chování obou manželů vůči sobě v rozsahu vytykaném dárce obdarované v odvolání daru pro nevděk, což jsou otázky, jež jsou typicky civilním sporem, nikoli obchodním. Připustila, že však není sporu o tom, že předmětem daru podle darovací smlouvy bylo vlastnické právo k podílu v obchodní korporaci.
4. Žalovaný s postupem předkládajícího soudu souhlasil.
5. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
7. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
8. Obchodní korporace jsou upraveny v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“). Společnost s ručením omezeným je jako obchodní společnost obchodní korporací (§ 1 odst. 1, 2 ZOK“).
9. V projednávané věci se jedná o spor o určení, že odvolání daru obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným je neplatným právním jednáním a že (v této souvislosti) je darovací smlouva uzavřená mezi účastníky, jejímž předmětem byl bezúplatný převod obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným, platná.
10. Standardní soudní praxe (např. zmiňované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2017, č. j. 29 Cdo 4825/2015 nebo usnesení zdejšího nadřízeného soudu ze dne 27. 4. 2020, sp. zn. Ncp 270/2020, veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>), je ustálena v názoru, že za spory mezi společníky navzájem, které vyplývají z účasti na obchodní společnosti, se podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2014, považují též „spory, jejichž základ leží ve smlouvách o převodu podílu, a to bez ohledu na to, zda na obou stranách smlouvy stojí stávající společníci, či zda je podíl převáděn ze stávajícího společníka na třetí osobu“.

11. Principem úpravy § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. (jakož i § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.) je ponechat rozhodování v oblastech korporátního práva v prvním stupni krajským soudům, právě pro specifčnost korporátních vztahů. To ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu č. 293/2013 Sb., kterým byl s účinností od 1. 1. 2014 novelizován občanský soudní řád i v úpravě věcné příslušnosti krajských soudů v § 9 odst. 2 písm. e), podle níž byla úprava dosud (do 31. 12. 2013) obsažená v § 9 odst. 3 písm. g) o. s. ř. (v němž bylo výslovně uvedeno, že jde i o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl společníka) převzata, a „pouze byla legislativně technicky sloučena s úpravou § 9 odst. 3 písm. c)“. Úprava věcné příslušnosti do 31. 12. 2013 obsažená v § 9 odst. 3 písm. c) a písm. g) o. s. ř. se nadále (od 1. 1. 2014) nachází v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., byť tento typ sporů již zákon speciálně nevypočítává (k tomu také usnesení zdejšího soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. Ncp 46/2021 veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>).
12. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, a zároveň podle § 104a odst. 6 o. s. ř. rozhodl o postoupení věci Krajskému soudu v Praze jako soudu věcně příslušnému.
13. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).
14. Není ale vyloučeno, aby se soud, jemuž byla věc takto postoupena jako soudu věcně příslušnému, zabýval případně svou místní příslušností (§ 104a odst. 6 věta za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 4. října 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu